

Perustuslakivaliokunnalle

Perustuslakivaliokunta on pyytänyt minulta lausuntoa hallituksen esityksen laeiksi tekijänoikeuslain ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta (HE 41/2021 vp). Esitän lausuntonani kunnioittaen seuraavaa.

Lähtökohtia

Erittelin perustuslakivaliokunnalle lähes kaksikymmentä vuotta sitten (23.1.2022) antamani lausunnon johdannossa tekijänoikeuden asemaa perusoikeusjärjestelmän kokonaisuudessa. Tiivistän erittelyn pääkohdat seuraavasti.

Perusoikeustarkastelussa tekijänoikeuslainsäädäntöä on perinteisesti lähestytty omaisuudensuojan näkökulmasta. Tekijänoikeus on perustuslakivaliokunnankin omaksuman kannan (ks. PeVL 1/1995 vp) mukaan varallisuusarvoinen immateriaalioikeus, jotka kuuluvat perustuslaissa (nykyisin PL 15 §:ssä) turvatun omaisuudensuojan piiriin. Lisäksi oikeus disponoida tekijänoikeudesta saa perustuslain mukaista omaisuudensuojaa tämän suojan kattaman sopimusvapauden välityksellä.

Kun lähtökohdaksi otetaan tekijänoikeuden ja siitä disponoimisen nauttima omaisuudensuoja, tekijänoikeuden – täsmällisemmin: tekijänoikeuden taloudellisen ulottuvuuden – rajoitukset on voitava perustella valtiosääntöoikeudellisesti hyväksyttävästi siten kuin omaisuudensuojan rajoituksilta yleensäkin edellytetään. Nykyisin tämä tarkoittaa perustuslakivaliokunnan mietintöön 25/1994 vp kirjattujen perusoikeuksien yleisten rajoitusedellytysten täyttymistä. Tekijänoikeusinstituution

arvioimista perinteistä omaisuudensuojaan pitäytyvää tarkastelua laajemmasta näkökulmasta edellyttää yhtäältä vuonna 1995 voimaan tullut perusoikeusuudistus ja toisaalta tekijänoikeuden toteutumisen teknisessä ympäristössä tapahtunut mullistus.

Perustuslakiin kirjattiin – tavallaan ns. informaatioyhteiskunnan kehitystä vastaavasti – useita säännöksiä, jotka edellyttävät informaation vapautta; onpa joskus puhuttu informaation vapaudesta eräänlaisena informaatioyhteiskunnan ”superperusoikeutena”. Sananvapaussäännöksessä (PL 12 §) on erikseen todettu, että sananvapaus kattaa myös oikeuden viestien vastaanottamiseen. Informaation vapautta edellyttävät myös perustuslain 16 §:n 2 momentin säännös itsensä kehittämisestä ja 3 momentin säännös tieteeseen, taiteeseen ja ylimmän opetuksen vapaudesta. Niin ikään perustuslain 18 §:n 1 momentin säännöksellä elinkeinonvapaudesta on liittymäkohtia informaation vapauteen: elinkeinonvapauden toteutumisedellytyksenä saatetaan informaatioyhteiskunnassa pitää vapautta markkinoille pääsemisen edellyttämään informaatioon. Näiltä osin ongelmat liittyvät osaltaan kilpailuoikeuteen ja kilpailuoikeudellisten lähtökohtien perusoikeusliityntään.

Tekijänoikeuden kytkennät informaation vapautta edellyttäviin perusoikeuksiin sekä näiden perusoikeuksien – ja niiden taustalla olevan ”superperusoikeuden” – korostunut merkitys informaatioyhteiskunnassa antavat jopa aiheen kysyä sen perinteisen tarkastelutavan oikeutusta, jossa lähtökohtana on tekijänoikeuden ja siitä disponoimisen omaisuudensuoja ja jossa perustelua vaativat tämän suojan rajoituksiksi ymmärrettävät, informaation vapauden edistämistä tarkoittavat järjestelyt. Olisiko asetelma ainakin perusoikeusjärjestelmän sisäisessä tarkastelussa käännettäväksi ylösalaisin: olisiko lähtökohdaksi otettava informaation vapaus (sitä edellyttävät perusoikeudet), jolloin erityistä valtiosääntöoikeudellista perusteltavuutta vaadittaisiin niiltä rajoituksilta, joita tekijänoikeus tähän vapauteen aiheuttaa? Samalla on tietysti pidettävä avoimena myös mahdollisuus, että tekijänoikeudella voi olla myös kulttuurista tuotantoa tai elinkeinonharjoittamista edistäviä vaikutuksia, kuten perinteisesti onkin esitetty. Tähän voi v. 2022 lisätä, että tekijänoikeus on entistä yleisemmin etäännyntynyt alkuperäisestä tekijästä ja antaa suojaansa alkuperäisen tekijän sijasta media-alan yrityksille. Samalla luovan työn edistämistä ja tekijän moraalista tekijänoikeutta korostava perustelu taloudelliselle tekijänoikeudelle on menettänyt vakuuttavuuttaan.

Teknisen ympäristön mullistuksilla viittasin tiedon tuotannon ja välittämisen digitalisoitumiseen. Tämä on perustavalla tavalla muuttanut tekijänoikeuslainsäädännön perinteistä perusasetelmaa, joka nojautuu tekijän (tekijänoikeuden haltijan) ja käyttäjän väliseen dualismiin. Digitalisoituminen on mahdollistanut aivan uudenlaisen ketjuuntumisen tämän dualismin kummassakin päässä, niin tekijänoikeuden haltijan kun käyttäjänkin puolella. Vuosien 2002-2003 jälkeen digitalisoitumiskehitys on jatkunut kiihtyvällä vauhdilla ja edelleen mullistanut tekijänoikeuden teknis-taloudellista toteutumisympäristöä. Eräs olennaisimmista uusista kehityspiirteistä on alustatalous, joka on vallannut myös tekijänoikeuden alaisten teosten jakelua ja synnyttänyt käyttäjäpäässä uudenlaista ketjuuntumista. Tekijänoikeuslakiin nyt ehdotettu, verkkosisällönjakopalveluja koskeva 6 a luku pyrkii osaltaan vastaamaan tähän kehitykseen. Kaiken kaikkiaan alkuperäisen tekijän ja loppukäyttäjän suhdetta välittävä ketju on kasvanut yhä pitemmäksi.

Hallituksen esitys on nykyisten esitysten tapaan laaja, mutta silti siitä jää kaipaamaan sen tapaista tekijänoikeuden perusoikeuskytkentöjen ja teknis-taloudellisen toteutumisympäristön erittelyä, jota olen edellä pyrkinyt hahmottelemaan parinkymmenen vuoden takaisen lausuntoni pohjalta.

Hallituksen säännösehdotusten tarkastelua

Myös nyt tarkasteltavan esityksen säätämisyjärjestysperustelujen lähtökohtana on tekijänoikeuden nauttima omaisuudensuoja, jonka rajoituksina muiden perusoikeuksien perustelemaa puuttumisia tekijänoikeuden haltijan yksinoikeuteen määrätä teoksesta tarkastellaan. Toisen perusoikeuden toteuttaminen on hyväksyttävä peruste rajoittaa toista perusoikeutta, kunhan muutkin perusoikeuksien yleiset rajoitusedellytykset toteutuvat. Hallituksen esitys sisältää uusia sivistyksellisten perusoikeuksien ja/tai sananvapauden perustelemaa tekijänoikeuden rajoituksia (13 b, 14 a, 16 d, 16 g ja 16 h §), joihin minulla ei ole huomautettavaa. tarkastellaan.

Kuten yllä olen esittänyt, tekijänoikeutta itseään on kuitenkin mahdollista arvioida eräiden perusoikeuksien, sananvapauden rajoituksena, koska sananvapauteen kuuluu myös vapaus vastaanottaa viestejä. Tekijänoikeutta voitaisiin pitää myös taiteen

vapauden rajoituksena, jos taiteen vapauteen sisällytettäisiin myös oikeus vastaanottaa taidetta. Hallituksen ehdotukseen sisältyy säännös uudesta tekijänoikeuden ”lähioikeudesta”, lehtijulkaisun kustantajan yksinoikeudesta määrätä julkaisustaan (50 §). Tämä oikeus ei vaikuttaisi välittömästi sananvapauden suojaa nauttivien luonnollisten henkilöiden – ”loppukäyttäjien” – asemaan vaan velvoittaisi uutiskooste- ja mediaseurantapalveluja tarjoavia verkko-operaattoreita ja vaikuttaisi näiden ja kustantajien välisissä, luonteeltaan varallisuus oikeudellisissa suhteissa. Vaikka uudella ”lähioikeudella” voisi olla välillisiä vaikutuksia ”loppukäyttäjien” informaation saantiin, informaatio on heidän saatavillaan muulla alustalla, eikä pidä uutta ”lähioikeutta” perustuslain suojaaman sananvapauden kannalta ongelmallisena.

Hallituksen ehdotukseen sisältyy myös pakottavien säännöksiä, joilla pyritään suojaamaan alkuperäisen tekijän asemaa sopimussuhteessa (30 a-b §). Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa näitä säännöksiä tarkastellaan tekijänoikeuden luovutuksen saajan (käyttäjän) omaisuuden suojan rajoituksina. Perusoikeusnäkökulmasta asetelmana on toisen osapuolen (tekijän) omaisuuden suoja nauttivan tekijänoikeuden vahvistamisella rajoitetaan toisen osapuolen (käyttäjän) omaisuuden suoja. Tässäkin asetelmassa perusoikeuden lujittaminen on sinänsä hyväksyttävä perusoikeuden rajoitusperuste, kunhan muutkin rajoitusedellytykset, kuten lakitasoisen sääntelyn täsmällisyyden sekä välttämättömyyden ja oikeasuhtaisuuden vaatimukset täyttyvät. Pidän kuitenkin kyseenalaisena, onko 30 a §:ssä ehdotetussa tietojen antovelvollisuudessa ylipäätään kyse sellaisesta luovutuksensaajan omaisuuden suojaan kajoamisesta, että sitä tulisi tarkastella perusoikeusrajoituksena. Jos tällaiseen tarkasteluun kuitenkin ryhdytään, en näe ehdotuksessa ongelmia perusoikeuksien rajoitusedellytysten kannalta.

Sen sijaan 30 b §:n säännöksessä oikeudenluovutuksen peruuttamisesta on epäilemättä kyse omaisuuden suojan rajoituksesta. Kun käyttäjälle jää kuitenkin kuuden kuukauden määräaika hyödyntää teosta tekijän esittämän vaatimuksen jälkeenkin, peruuttamisoikeutta ei nähdäkseni voi pitää käyttäjän kannalta kohtuuttomana tai suhteellisuuden vaatimuksen vastaisena. Sääntelyssä on kuitenkin täsmällisyysvaatimuksen kannalta ongelmallista epämääräisyyttä, joka ei vaikuttane säätämisyjärjestyksen arviointiin mutta jonka vähentämisen mahdollisuutta mietintövaliokunnan tulisi pohtia. Peruuttamisoikeus edellyttää, että tekijänoikeutta ”ei

ole hyödynnetty kunkin alan erityispiirteet ja käytännöt huomioon ottaen kohtuullisen ajan kuluessa oikeuden luovutusta koskevan sopimuksen tekemisestä”. Peruuttamisoikeutta ei puolestaan ole, ”jos teoksen hyödyntämättä jättäminen johtuu valtaosin olosuhteista, jotka tekijän voidaan kohtuudella odottaa korjaavan”.

Verkkosisällönjakopalveluita koskevia säännöksiä arvioidaan hallituksen esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa palveluita tarjoavien operaattoreiden elinkeinovapauden rajoituksina. Tätä lähtökohtaa perustellaan viittauksella Euroopan unionin tuomioistuimen käytäntöön, joka koskee Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 artiklan tulkintaa ja sen soveltamista internet-yhteyksiä tarjoaviin operaattoreihin. Verkkosisällönjakopalveluita koskevilla säännöksillä pannaan kansallisesti täytäntöön EU-direktiiviä. Säännökset sijoittuvat EU-oikeuden soveltamisalaan siten kuin jäsenvaltioiden velvollisuudesta soveltaa perusoikeuskirjaa määräävässä peruskirjan 51(1) artiklassa tarkoitetaan. Olennainen kysymys on, velvoittaako perusoikeuskirja myös perustuslakivaliokuntaa siten, että EU-oikeuden soveltamisalueella perusoikeuskirjan artiklat ja niiden soveltamiskäytäntö määrittelevät perustuslakivaliokunnan harjoittamassa ennakollisessa perusoikeuskontrollissa vastaavien kansallisten perusoikeussäännösten antaman suojan minimitason. Myöntävä vastaus merkitsisi, että noudatettavana olisi vastaava tulkintaperiaate kuin kansallisten perusoikeussäännösten suhteessa Euroopan ihmisoikeussopimukseen ja sen soveltamiskäytäntöön. Kun perusoikeuskirja viittaa oikeuksien minimitason osalta ihmisoikeussopimukseen (52(3) artikla), tulkintaperiaatteella olisi itsenäistä merkitystä silloin, kun EU-oikeus tarjoaa korkeamman tai alaltaan laajemman suojan kuin ihmisoikeussopimus tai kun kyse on sellaisesta perusoikeuskirjan oikeudesta – kuten juuri elinkeinovapaudesta – jota vastaavaa oikeutta ei ole ihmisoikeussopimuksesta.

EU:n etusijaperiaatetta sovelletaan ennen kaikkea tuomioistuimissa käsiteltävissä jutuissa, joissa tuomioistuimen velvollisuutena on antaa etusija EU-oikeudelle silloin, kun kansallisen säännöksen soveltaminen johtaisi EU-oikeuden kanssa ristiriitaiseen lopputulokseen. Kyse on etusijasta *in concreto* eikä *in abstracto*, aivan kuten kansallisen perustuslain ja tavallisen lain suhteesta säätävässä perustuslain 106 §:ssä. Oma käsitykseni on, että EU-oikeudellinen lojaliteettivelvollisuus perustee ”perusoikeuskirjamyönteisen” tulkinnan periaatetta myös perustuslakivaliokunnan normikontrollissa. EU-oikeuden soveltamisalueella elinkeinovapauden ulottuvuuden ja

sen rajoitusten valtiosääntöoikeudellisenkin sallittavuuden tarkastelussa on siten perusteltua ottaa, hallituksen esityksen tavoin, lähtökohdaksi perusoikeuskirjan takaama elinkeinovapaus, sellaisena kuin se on täsmentynyt Euroopan unionin tuomioistuimen käytännössä. Tämä käytäntö ei korvaa perusoikeuksien kansallisia rajoitusedellytyksiä arvioinnin mittapuuna vaan ainoastaan täsmentää niitä. Hallituksen esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa edellytysten täyttymistä on havaitakseni arvioitu asianmukaisesti, eikä minulla ole huomauttamista arvioinnin lopputuloksesta.

Julkisen vallan käyttö

Säätämisyjärjestysperustelujen julkisen vallan käyttöä koskeva jakso on valitettavan keskeneräinen. Jaksossa perustuslain 124 §:n tulkinnassa keskeiset käsitteet ”julkinen hallintotehtävä”, ”julkinen valta” ja ”merkittävän. julkisen vallan käyttö” tahtovat mennä sekaisin. Verkkosisällönjakopalveluita tarjoaville operaattoreille ehdotettuja tehtäviä tarkastellaan eräin osin julkisena valtana: julkisen vallan käyttönä pidetään käyttäjien operaattorin alustalle tallentamien aineistoihin pääsyn estämistä tai niiden poistamista tekijän pyynnöstä. Muilta osin verkkosisällön jakamiseen tarkoitetun alustan on ilmeisesti katsottu toimivan yksityisoikeudellisten sopimussuhteiden verkostossa. Kummastusta saattaa kuitenkin herättää se, että operaattorin pistemäiset interventiot tulkittaisiin julkisen vallan käytöksi, mutta niitä ympäröivässä toiminnassa ei nähtäisi yksityisoikeudellisista sopimussuhteista poikkeavia julkisoikeudellisia piirteitä, jota saattaisivat osoittaa jopa perustuslain 124 §:ssä tarkoitetun julkisen hallintotehtävän suuntaan.

Säätämisyjärjestysperusteluissa esitetään myös ”julkisen vallan käytön kannalta merkityksellinen ... kysymys siitä, merkitseekö verkkosisällönjakopalvelun tarjoajan valitus- ja oikaisumenettely julkisen vallan käyttöä, sikäli kuin näillä toimilla tosiallisesti vaikutetaan palvelun käyttäjien sananvapauden toteutumiseen eli estetään yleisön pääsy palvelun käyttäjän verkkosisällönjakopalveluun tallentamaan aineistoon”. Tähän kysymykseen perusteluissa ei edes pyritä vastaamaan, puhuttamattakaan siitä, että perustellusta vastauksesta tehtäisiin asianmukaiset valtiosääntöoikeudelliset johtopäätökset.

Hallituksen esityksen säätämisjärjestysperustelujen viimeisessä jaksossa ollaan isojen kysymysten äärellä: miten alustataloutta yleensä ja verkkosisältöjen jakeluun erikoistunutta alustataloutta erityisesti tulisi jäsentää perusoikeuksien ja yleisemminkin valtiosääntöoikeuden kannalta? Tekijänoikeudet ovat tässä kokonaisuudessa vain yksi, joskin sinänsä tietysti tärkeä, osatekijä. Hallituksen esityksen valmistelussa tämä ulottuvuus ei ole saanut ansaitsemaansa huomiota. Minun on vaikea nähdä, että tämän puutteen korjaamista voisi siirtää perustuslakivaliokunnan ja sen käyttämien asiantuntijoiden tehtäväksi.

Televisio- ja radio-ohjelmien siirtovelvoite ja tekijänoikeuskorvaukset¹

Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 227 §:ssä on säädetty kaapelitelevisioyrittäjien velvollisuudesta siirtää verkossaan ilman korvausta televisio- ja radio-ohjelmistoja. Korvauksen siirtovelvoite koskee nykyisin ainoastaan Yleisradion ohjelmistoja. Tekijänoikeuslain 25 i §:ssä on säännöksiä, joiden otsikkona on *Jakeluvelvoitteen alaisten ohjelmien edelleen lähettäminen*. Pykälän 2 momentissa on säädetty siirtovelvoitteen alaisia ohjelmistoja koskevista tekijänoikeuskorvauksista. Tämän säännöksen mukaan ”tekijällä on oikeus saada edelleen lähettäjältä korvaus edelleen lähettämisestä, jollei edelleen lähettäjä näytä toteen, että korvaus on jo maksettu lähetysoikeuksien hankinnan yhteydessä”.

Hallituksen esityksessä ei ehdoteta muutoksia 25 i §:ään. Tämä pykälä kuitenkin liittyy radio- ja televisiolähetysten edelleen lähettämistä koskevaan 25 h §:ään, joka kuuluu esityksessä avattavaksi ehdotettuihin säännöksiin. Tekijänoikeuslain 25 i §:n sääntelyssä on perustavia ongelmia, jotka ovat osaksi valtiosääntöoikeudellisia ja liittyvät siten perustuslakivaliokunnan tehtäviin. Ensimmäinen ongelma on se, onko siirtovelvoitteen täyttämiseksi lainkaan kysymys edelleen lähettämisestä siten kuin 25 i §:n sääntelyssä oletetaan. Televisio- ja radio-ohjelmistojen jakelu voi olla edelleen

¹ Olen antanut FiCom ry:lle 21.4.2022 lausunnon eräistä oikeudellisista kysymyksistä, jotka koskevat sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 227 §:n mukaista televisio- ja radio-ohjelmistojen siirtovelvoitetta sekä siirtovelvoitteen alaisten ohjelmistojen edelleen lähettämisestä tekijänoikeuslain 25 i §:n mukaan maksettavia tekijänoikeuskorvauksia. Lausunto on luettavissa järjetön internet-sivustolta.

lähettämistä vain siinä tapauksessa, että on olemassa alkuperäinen lähetys, jolla ohjelmistot on jo saatettu yleisön saataviin tekijänoikeuslain 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla. Kun kaapeliverkko-operaattorit välittävät siirtovelvoitteen alaisia ohjelmistoja, ei ole olemassa alkuperäistä lähettämistä, johon nähden ohjelmistojen saattaminen kaapeliverkkoa käyttävän yleisön saataviin olisi edelleen lähettämistä. Yleisradion ohjelmistoja ei saateta tekijänoikeuslain 2 §:ssä tarkoitetulla tavalla yleisön saataviin ilman ulkopuolisen verkko-operaattorin toimintaa. Ohjelmistojen jakelu sekä sopimusperusteisesti ja korvausta vastaan antenniverkossa että siirtovelvoitteen nojalla ja korvauksetta kaapeliverkossa on alkuperäistä lähettämistä. Vain kaapeliverkko-operaattoreille säädetty korvaukseton siirtovelvoite on perustuslain 6 §:ssä vahvistetun yhdenvertaisuuden periaatteen kannalta ongelmallinen.

Tekijänoikeuslain 25 i §:ssä kaapeliverkkoyrityksille säädetty korvausvelvollisuus tekee kaapeliverkko-operaattorien siirtovelvoitteesta omaisuudensuojan kannalta entistäkin ongelmallisemman, tarkoittaahan 25 i §:n säännös sitä, että siirtovelvoitetta ei ole vain täytettävä korvauksetta, vaan operaattorit saattavat päivittäin joutua itse suorittamaan korvausta lakisääteisen velvoitteensa toteuttamisesta. Siinäkin tapauksessa, että siirtovelvoitteen alainen jakelu katsotaan edelleen lähettämiseksi, tekijänoikeuskorvauksen vyöryttäminen kaapeliverkkoyrityksille on sekä kansallisen perusoikeusjärjestelmän että EU-oikeuden siirtovelvoitteelle asettamien edellytysten kannalta kohtuutonta. Kuten perustuslakivaliokunta totesi vuonna 2005 antamassaan lausunnossa (PeVL 7/2005 vp), omaisuudensuojan näkökulmasta ei ole oikeasuhtaista – tai, toisin ilmaistuna, kohtuullista – että kaapelitelevisioyritykset joutuvat maksamaan lakisääteisen velvoitteensa täyttämistä. Perustuslakivaliokunnan lausunnon nojalla korvaussäännös poistettiin tekijänoikeuslaista. Se palautettiin lakiin perustuslakivaliokunnan lausunnossaan 64/2014 vp ottaman uuden kannan nojalla. Valiokunnan mukaan korvausta puolsivat ”tekijänoikeuden haltijoiden tekijänoikeuteen perustuvat varallisuus oikeudelliset intressit, jotka myös saavat suojaa perustuslain omaisuudensuojasääntelyn kautta”.

Perustuslakivaliokunnan tekijänoikeuskorvausta koskevat lausunnot – tekijänoikeuslain 25 i §:n sääntelyn tavoin – näyttävät perustuvan siihen nähdäkseni virheelliseen oletukseen, jonka mukaan siirtovelvoitteen täyttäminen olisi ohjelmistojen edelleen lähettämistä. Perustuslakivaliokunta on niin ikään sivuuttanut kokonaan sen

nykyisin noudatettua käytäntöä vastaavan vaihtoehdon, jonka mukaan tekijänoikeuskorvauksen maksajaksi osoitettaisiin lähettäjäorganisaatio – nykyisessä tilanteessa Yleisradio – jonka ohjelmistoja siirtovelvoite koskee. Tämä vaihtoehto vastaisi Yleisradiolle säädettyä julkisen palvelun velvoitetta ja Yleisradion toiminnan rahoittamista verovaroin.

Perustuslakivaliokunnan tulisi nähdäkseni tässä yhteydessä uudelleen tarkistaa kantaansa siirtovelvoitteen alaisia ohjelmistoja koskeviin tekijänoikeuskorvauksiin. Valtiosääntöoikeudellisenkin oikeustilan selventämiseksi olisi myös suotavaa, että tekijänoikeuslakiin tai sen perusteluihin otettaisiin yksiselitteiset alkuperäisen ja edelleen lähettämisen määritelmät. Hallituksen esityksessä avattavaksi ehdotettuun tekijänoikeuslain 25 h §:ään ei ehdoteta otettavaksi edelleen lähettämisen määritelmää. Pykäläehdotuksen perusteluissakaan ei tuoda selkeästi esille sitä, että edelleen lähettämistä voi olla vain yleisön saataville jo saatetun alkuperäisen lähetyksen välittäminen uudelle yleisölle ja että alkuperäistä lähettämistä on myös verkko-operaattorin lähettäjäorganisaation lukuun sekä tämän ”valvonnassa ja vastuulla” toteuttama ohjelmistojen tekninen jakelu.

Siirtovelvoitteen kannalta merkitykselliset säännökset ovat hajallaan eri laeissa, jotka kuuluvat eri ministeriöiden vastuualueeseen: sähköisen viestinnän palveluista annetussa laissa, tekijänoikeuslaissa, yleisradiolaissa ja asunto-osakeyhtiölaissa. Tämä on vaikeuttanut siirtovelvoitteen kokonaisvaltaista arviointia niin kansallisen perusoikeusjärjestelmän kuin EU-oikeudenkin – nykyisin ensisijaisesti teledirektiivin ja verkkolähetydirektiivin – kannalta. Tämä koskee sekä hallituksen esityksiä että perustuslakivaliokunnan lausuntoja.

Sysmässä 30.5.2022

Kaarlo Tuori